

Motion till riksdagen 2022/23:186

av **Nima Gholam Ali Pour (SD)**

Främja demokrati i Iran

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder som syftar till att främja demokrati och mänskliga rättigheter i Iran och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När den islamiska revolutionen, ledd av ayatollah Ruhollah Khomeini, segrade i Iran den 11 februari 1979 och lyckades störta den iranska monarkin var kvinnorna bland islamisternas första offer. De sharialagar som snabbt infördes begränsade kraftigt iranska kvinnors rättigheter och tvingade dem att bära hijab. Islamisterna började bestämma alltifrån hur iranierna skulle klä sig och vad de skulle förtära till hur de skulle tänka och uppföra sig.

De som idag protesterar mot regimens styre i Iran arresteras, torteras, våldtas och riskerar avrättning. Religiösa minoriteter förhindras från att öppet följa och inbjuda andra till sin tro. Opponenterna som sökt fristad utomlands blir utsatta för hot, karaktärs- och terrorismord och terrorismord.

Mullornas regim har fullständig kontroll över landets resurser och ekonomi. Denna kontroll vidmakthålls genom regimens väpnade styrkor, underrättelsetjänsten och byråkratin. Dissidenter och iranier som opponerar sig mot regimen tillåts inte bedriva näringsverksamhet, vara statsanställda eller ta del av statligt stöd. Även om dessa opponenter inte skulle utsättas för den brutalitet som nämnts ovan får de i stället i vart fall leva i fattigdom och ekonomiska svårigheter. De som däremot stöttar regimen lovas ett liv med högre materiell levnadsstandard. Detta är särskilt synligt bland volontär- milisen Basij som kontrolleras av regimens revolutionsgarde. Volontärer i Basijmilisen erbjuds diverse förmåner och andra privilegier, särskilt ekonomiska sådana, som andra inte får ta del av.

Landets resurser används också för att regimens elit och deras familjer ska kunna leva i lyx och överflöd i västvärlden samt åtnjuta de friheter som de har berövat det iranska folket de senaste fyra decennierna. Samtidigt som en stor del av regimelitens

barn är bosatta i EU, USA, Kanada och Australien, där de också har säkrat sin framtid genom att investera stora summor pengar, får den iranska befolkningen utstå utbredd fattigdom, arbetslöshet och andra ekonomiska svårigheter.

Vidare har Irans resurser utnyttjats för att stötta likasinnade stater och terroristorganisationer i andra länder, inte minst i Mellanöstern. Regimens stöd för Hizbollah i Libanon och stödet till Bashar al-Asad i Syrien är två exempel. Regimens utlandsoperationer hanteras av revolutionsgardets ökända Qodsstyrka. Den islamiska republiken stöttar även Ryssland i kriget mot Ukraina och medverkar därmed till kriget i Europa genom att sälja vapen till Moskva. Resurserna används dessutom för att utveckla kärnvapen, vars anskaffande kommer att konsolidera regimens makt regionalt såväl som globalt. Alla viktiga beslut, främst beslut rörande Irans utrikes- och säkerhetspolitik, fattas av Ali Khamenei, regimens högste ledare, med stöd av hans kansli som kallas *beyt-e rahbari* (ledarens kansli).

Den islamiska republiken är således en diktatur som inte enbart begår systematiska och grova brott mot mänskliga rättigheter i Iran utan också utgör ett påtagligt hot mot världsfreden på grund av dess stöd till internationell terrorism och Ryssland.

Brutaliteten som regimen använder mot fredliga demonstranter saknar motstycke och sker samtidigt som internet och telefonin kraftigt begränsas eller helt stängs ned. Tusentals har skadats och ytterligare tiotusentals har arresterats. Många som har deltagit i demonstrationerna i Iran vittnar om den enorma rädsla de känner varje dag när de beger sig ut på gator och torg i ett försök att en gång för alla störta regimen.

Enligt Säkerhetspolisen är den islamiska republiken Iran, Ryssland och Kina de tre länder som utgör det allvarligaste underrättelsehotet mot Sverige och svenska intressen. Förutom flyktingsspionage är Islamiska republikens underrättelseoperationer riktade mot svenska industrier och innovationer och svensk forskning.

Genom åren har ett flertal iranska diplomater utvisats från Sverige eller andra europeiska länder på grund av att de har bedrivit spionage- eller terrorverksamhet. Till exempel dömdes den islamiska republikens diplomat stationerad i Österrike, Assadollah Assadi, till 20 års fängelse för terroristbrott i Belgien år 2021. Utredningen mot Assadi visade att han ledde Islamiska republikens underrättelseverksamhet för regimens underrättelseministerium (VAJA) i Europa och att han hade besökt Sverige och haft möten med flertalet regimagerter här. Detta är en av anledningarna till att den iranska oppositionen kräver att den islamiska republikens ambassader stängs ner.

Sverige bör vidta följande åtgärder för att stödja det iranska folkets kamp mot den islamistiska regimen samt främja demokrati och mänskliga rättigheter i Iran:

Uttala stöd för det iranska folkets frihetskamp och deras strävan för ett regimbyte

Stödet kommer dels att uppmärksamma iraniernas frihetskamp internationellt, dels att sända en tydlig signal till regimen i Iran att den inte längre har världssamfundets stöd.

Införa sanktioner mot regimens ledare, Ali Khamenei, och alla som arbetar vid hans kansli (*beyt-e rahbari*) för brott mot mänskliga rättigheter

Ali Khamenei är en tyrann och därför bör samma typ av sanktioner som EU har infört mot Rysslands Vladimir Putin också införas mot Khamenei. Alla de som arbetar för Khamenei på hans kansli är också delaktiga i de allvarliga brott mot mänskliga rättigheter som regimen i Iran dagligen gör sig skyldig till, och de bör därför också bli föremål för sanktioner. Sanktionerna bör bland annat innefatta att nämnda individers tillgångar och medel utanför Iran fryses.

Införa sanktioner mot regimens president, Ebrahim Raisi, och hela regeringen

Som president är Ebrahim Raisi, liksom Ali Khamenei, ansvarig för brott mot mänskliga rättigheter i Iran. Presidenten och hans regering verkställer den politik som medför att den islamiska republiken kan fortsätta sitt politiska, sociala, religiösa och ekonomiska förtryck av det iranska folket. Sanktionerna bör bland annat innefatta att nämnda individers tillgångar och medel utanför Iran fryses.

Införa sanktioner även mot regimelitens närmaste familjemedlemmar

Att införa sanktioner mot regimeliten som Ali Khamenei, Ebrahim Raisi och regeringen i dess helhet är mycket viktigt. Emellertid måste dessa sanktioner utökas för att även inkludera dessa individers och regimelitens närmaste familjemedlemmar, den islamiska republikens oligarker. Att enbart sanktionera en individ tillhörande styret i Iran hindrar förstås inte hans eller hennes barns eller övriga familjemedlemmars fortsatta investeringar eller lyxliv utanför Iran.

Införa sanktioner mot regimens förtryckarapparat, inklusive underrättelseministeriet, revolutionsgardet och polisen

Dessa tre organisationer har en stor roll i det förtryck som har pågått i Iran de senaste fyra decennierna. Delar av dessa organisationer är redan föremål för sanktioner, men det är viktigt att sanktioner införs mot organisationerna i deras helhet för att kunna begränsa deras aktiviteter inom och utanför Irans gränser.

Införa handelssanktioner mot Iran

Mullornas regim styr Irans ekonomi. All form av handel med regimen konsoliderar regimens makt. Resurserna används också för att finansiera terrorism och krig internationellt. Forskning visar att handel med regimen under perioden 1980–2006 på intet sätt bidragit till demokrati eller öppenhet i Iran.¹ En vanlig invändning som framförs mot handelssanktioner är att dessa sanktioner drabbar folket och förvärrar fattigdomen. Detta stämmer inte. Det är inte själva sanktionerna utan regimens resursfördelningspolitik där offentliga medel slösas på att expandera mullornas inflytande i Mellanöstern som är den verkliga orsaken till fattigdom i Iran.

Bryta all diplomatisk relation med regimen, inklusive nedstängning av regimens ambassad

Utvisning av regimens ambassadör är en tydlig signal till regimen att den inte är välkommen i Sverige. Utvisningen av ambassadören och regimens diplomater skulle också försvåra regimens arbete med att sprida propaganda och desinformation om det som pågår i Iran. Nedstängningen av regimens ambassad skulle vidare allvarligt störa regimens olagliga underrättelseverksamhet. Som Säkerhetspolisen konstaterar använder regimen ofta diplomatposter som täckmantel för sina underrättelseofficerare. Ett annat alternativ till att helt stänga ned ambassaden och bryta diplomatiska relationer med Iran är att kraftigt skala ner på personalen vid den islamiska republikens ambassad.

¹ Khoshnood, Arvin (2010). "The spirit of trade – Internationell handel och demokrati i Iran 1980–2006", *Geografiska notiser*, nr 4, s. 158–170.

Verka för att FN tillsätter en kommitté för att utreda och dokumentera de brott mot mänskliga rättigheter som regimen begår i Iran

Syftet med åtgärden är dels att belysa regimen användning av våld och brutalitet, dels att i framtiden kunna lagföra de som begår dessa brott i Iran.

Utvisa regimelitens barn och iranska medborgare som är regimanhängare

För det första är det moraliskt förkastligt och ett klandervärdigt beteende att barn till förtryckare ska kunna leva i frihet och lyx i Sverige och andra EU-stater när iranierna i Iran hindras från att leva ett fritt och värdigt liv. För det andra utgör regimelitens barn och regimanhängare ett nätverk som ofta används av regimen underrättelsetjänst för att bedriva olagliga operationer. Utvisningen av dessa personer skulle allvarligt störa den spionage- och terroristverksamhet som regimen bedriver.

I samarbete med it-företag utreda vilka säkra kommunikationskanaler som kan tillhandahållas det iranska folket i syfte att kunna kommunicera med omvärlden varje gång som regimen begränsar eller stänger ner internet och telefonin

Kommunikation är en viktig del av iraniernas frihetskamp. Genom att kommunicera med varandra och omvärlden kan de koordinera sina aktiviteter samt få omvärlden att höra deras röst och bevittna deras kamp. När kommunikationen begränsas eller stängs ner lyckas regimen dölja det som inträffar i Iran, inklusive regimen brutala våldsanvändning.

Nima Gholam Ali Pour (SD)